

Izhaja vsak četrtek in velja
poštino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 D, pol leta
16 D, četrlet 8 D. Izvea
Jugoslavije 64 D. Naročnina
se pošlje na upravnništvo
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravnništvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratom po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprte reklamacije
so poštne proste. Čekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

32. številka.

Maribor, dne 12. avgusta 1926.

60. letnik.

Pozdravljeni!

Teško je danes kmetu, zato pozdravljeni vsi, ki se mislite na njega. Kakor solnčni žarek skozi temne oblake je kmetu zavest — nisem zapuščen.

Pozdravljeni vsi, ki prihajate te dni od vseh strani na razgovor, kako pomagati kmetu v njegovem težkem položaju, Vi, ki ga res ljubite, duhovniki njegovi, učitelji in inteligenca, ki se ne sramuje pomagati kmetu in ljubi njegovo grudo in njega, njegovo vero in njegov jezik!

Ljudstvo, ki se boš zbralo in prišlo na romanje k Materi milosti, bodi pozdravljeno in blagoslovljena naj bode Tvoja molitev in izpolnjene Tvoje želje!

In še Vi vsi, ki ste te dneve doma, pa mislite na nas, kakor bomo tudi mi na Vas, ki čutimo skupno bol in skupno veselje, da je ves narod kot ena družina, pozdravljeni!

Karkoli bodo nudili kmeti dnevi, naj bo malo, naj bo veliko, v dobro naj bo našemu kmetu. Zato pozdravljamo!

Proti ljudstvu.

Dandanes je že tako v navadi, da se jemljejo ljudstvu njegove pravice, da so ljudje postali že brezbržni, kakor da je to samoposebi razumljivo. Kadar se pa zruši zopet taka velika ustanova, kakor je recimo okrajni zastop, tedaj pa kmetje zopet postanejo pozorni, tedaj zopet začu-čulijo, da se bo treba resno postaviti v bran proti vsem, ki jemljejo ljudstvu pravico za pravico. Žal, da moramo danes znova pokazati na tako početje. Mariborski veliki župan dr. Pirkmajer, samostojni demokrat, je s pomočjo radičevcev na delu, da uniči vso samostojnost okrajnih zastopov. To dokazuje posebno njegov nastop proti mariborskemu okrajnemu zastopu.

Mariborski okrajni zastop je delal.

Do prevrata so imeli mariborski okrajni zastop Nemci v rokah. Ko pa ni bilo mogoče tedaj takoj razpisati volitev, je prevzel vodstvo po nalogu vlade v Ljubljani dosedanjí gerent okrajnega zastopa, g. dr. Josip Leskovar. — Kar je on vodil okrajni zastop, je delo v dobrobit kmeta in kmetijskih občin tako napredovalo, da se je res poznalo. On je sprožil sklep z dne 23. 1. 1919, da prispeva okrajni zastop za popravilo občinskih cest občinam do 50%. In tako je okrajni zastop izplačal za občinske ceste 1. 1919 6363 din., 1. 1920 10.012 din., 1. 1921 7908 din., 1. 1922 20.708 D, 1. 1923 23.975 din., 1. 1924 47.921 din. in 1. 1925 51.100 D. Poleg tega je seveda oskrboval vse dosedanje okrajne ceste in naprave ter upeljal nove. Omenjamo le popravilo ceste čez hrib Slatenek, odstop brez odškodnine prostora za državno cesto St. Ilj—Velka, novo okrajno cesto Malna—Velka, prevzete občinske ceste Krčevina—Rošpoh kot okrajno cesto, prevzete občinske ceste Sv. Miklavž—Rogoza—Sp. Hoče—Zg. Hoče—Pohorje za okrajno cesto. Napravil je nove mostove in sicer šest novih lesenih in šest novih železobetonskih. Kjer je bilo potrebno, je napravil nove cestne ograje, nakupoval gramozne jame. Za cenejše popraviljanje je nabavil traktor z vozom in za stiskavanje cest pa cestni parni valjar. Za povzdigo živinoreje je dajal številne podpore in nakupoval plemensko živino. Okrajni zastop je pod vodstvom dr. Leskovarja vzorno deloval in do sedanjega velikega župana mu je še vsak to tudi priznal.

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Fe J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

Kmalu nato pa je pridrvela nazaj vsa tolpa z divjim vpitjem. V trenutku je bila slaba pregraja razmetana, divjaki pa so od obeh strani udrli v jamo ter svoje žrtve z zmagošlavnim tuljenjem vlekli na plano.

Zmagoviti divjaki niso ravnali z ujetniki kruto, kot je bila njih navada. Samo nekateri so s poželjivimi očmi otipavali okraske Heywardove uniforme, na strogo povelje poglavarjevo pa so se tudi ti umaknili. Iz tega je sklepal Heyward, da nameravajo z njimi kaj posebnega. Še enkrat so divjaki jamo natanko preiskali, ko pa niso našli njega, ki so ga iskali, so venomer z jeznim glasom klicali: »Dolga puška! Dolga puška!

Heyward se je delal, kakor bi ne razumel, kaj hočejo. Poglavar se je nazadnje obrnil k Magvi, ki naj bi jim bil za tolmača.

Ko se je Heywardovo oko srečalo z očesom njegovega prejšnjega vodnika, ga je njegov zlobni pogled navdal z grozo, da je naglo pogledal v stran. Vendar mu je rekel, čeprav s proč obrnjenim obrazom:

»Zviti lisjak naj pove neoboroženemu nasprotniku, kaj hočejo zmagovalci vedeti od njega.«

»Vprašujejo po lovcu, ki pozna pota skozi gozdove, je odgovoril Magva. »Kje je Dolga puška?«

»Ni ga tu — ubežal je!«

Magva je zmajal z glavo in rekel:

Centralizem zahteva novo žrtev.

Do letos je državna oblast pustila delovanje okrajnega zastopa v miru, saj mu ni ničesar mogla očitati. Njena dolžnost bi pa bila, da bi razpisala volitve v smislu še obstoječih zakonov, česar pa ni storila, ampak se je spravila na delo, da zatre še to ustanovo ljudskega gospodarstva in ga spravi v svoje roke. Mariborski veliki župan, ki mu je v prvi vrsti briga, da nasiti centralistični pohlep Beograda po smislu svoje demokratske stranke, je začel letos boj proti avtonomnemu okrajnemu zastopu. Dne 24. marca t. l. je zahteval, da bo on posegel vmes, za katere ceste se bode dajalo kredite, zahteval vsa potrdila, da bo lažje kontroliral, v kar pa po zakonu seveda ni upravičen. Dne 21. maja t. l. je odredil, da se zneski nad 50.000 dinarjev sploh ne smejo uporabljati, razen če on to dovoli.

Zahteval je, da se pregled gospodarstva okrajnega zastopa s potrdili pošlje na srezko poglavarstvo. Okrajni zastopi pa po še obstoječih zakonih gospodarijo sami s svojimi premoženjem in nimajo ničesar opraviti s srezkim ali okrajnim glavarstvom. Deželni odbor po svojem odboru je imel pravico nadzorovanja, a nikdar ne državna politična uprava. Toda našim centralistom gre za to, da se ljudem sploh vzame vsaka beseda pri državni upravi, še pri cestah in okrajnih zadevah, da bo še tu odločil veliki župan, oziroma Beograd.

Odločna obramba ljudske pravice.

Dr. Leskovar in ves svet je zoper vsak udarec proti zakonitim pravicam, ki so jih kršili razni odloki velikega župana, protestiral. Ni se hotel in ni se mogel ukloniti, če je hotel braniti pravice ljudstva. Toda ti ljudje, ki so jim ravno branitelji ljudskega samogospodarstva, avtonomije, najbolj napoti, so našli sredstvo, da so jih odstranili. Dne 4. avgusta letos je bil dr. Leskovar razrešen svojega mesta. Z njim še več delavnih naših mož, kakor g. Galunder in drugi. Na dr. Leskovarjevo mesto je veliki župan postavil gostilničarja v Mariboru g. Lipovšek Antona, na mesto Galundra pa socijaldemokrata g. Ošlaka v Mariboru. Zbral si je ljudi, ki ga ne bodo mogli ovirati, da bo okrajni zastop čimprej nehal delovati in bo prešel v politično drž. upravo.

A ni še vseh dni konec.

Zelo, zelo se motijo oni, ki mislijo, da bo našemu ljudstvu vseeno, da ne bo več protestiralo zoper kratenje že priborjenih pravic. Ljudstvo ima znova dokaz, kako demokratje stremijo le za tem, da ljudstvu uničijo vsako samostojnost, vzamejo vsako besedo. Ljudstvo vidi, da tudi radičevcem, katere je veliki župan blagovolil počastiti z vodstvom okrajnega zastopa, ni za drugo kot za oblast in da prav pohlevno jedo iz rok demokratske gospode. Radič v Beogradu, drugi drugod, če tudi le drobtine, za pravice ljudstva pa se brigajo kot vlada za letošnje povodenj. A v našem kmetu še ni strta in ne bo strta tista sila, s katero se bo boril dalje, priboril si svoje pravice, da bo na svoji zemlji svoj gospod. In zato naj si zapomnijo vsi, ki so povzročili ta preobrat pri mariborskem okrajnem zastopu, da še ni vseh dni konec!

SDS proti ljudstvu, obrtniki proti SDS.

Vsak narod ima kako posebno domačo nadlogo. Tudi slovenski narod jo ima. In to je SDS, samostojna demokratska stranka. Vodja te stranke, dr. Žerjav, je dal stran ki pečat svoje protislovenske gospodarske politike. Vsi

sloji naroda čutijo to, kmetijski, pa tudi obrtniški. Po naših vaseh se je že lepo začelo razvijati obrtništvo, ki naj bi poleg kmetijstva in rudarstva postalo tretji stebel narodove gospodarske moči. A kakor je SDS storila slovenskemu kmetu in slovenskemu delavcu že toliko krivice, da so kmetje in delavci, ki bi bili v tej stranki, le še bele vrane, tako je zadnji čas ravno obrtniški stan, ki je do zdaj zapopal SDS, začel premišljevat, če ni morda ravno to krivo, da se mu slabo godi in da mu preti gospodarski polom, ker se je naslonil na SDS.

»Dobrote« SDS obrtnikom.

SDS in njeni voditelji so vodili od prevrata sem veliko akcijo, ki so jo pa popolnoma zavozili — spraviti namreč podjetja v poštene slovenske roke. A znano je, kako se je to godilo! Afera za afero se vrsti v kratki dobi teh let, katere »dičijo« SDS in dr. Žerjava. Česar niso dosegli zlepa, so hoteli s silo. Znanе so dr. Žerjavove draginjske odredbe, zapiranje in kaznovanje trgovcev in obrtnikov. Poleg domače gospodarske politike, s katero je pa SDS le škodila obrtnikom, pa je s svojo centralistično politiko izpodkopala tla vsemu slovenskemu gospodarstvu. Beograd ima vse, Slovenija nič — to je posledica vsega političnega dela SDS v teh letih. Industrija v Sloveniji zastaja, trgovstvo se ne more razviti, obrtniki, karkoli pač so, s skrbjo gledajo v bodočnost, ker čutijo, da jih je SDS zvodila v pravo gospodarsko sužnost. In kaj hoče še zdaj SDS, ali še nima dosti? Ne še!

Obrtnik naj poljubi bič, ki ga tepe!

SDS hoče, da še to storijo slovenski obrtniki. Volitve so v trgovsko in obrtno zbornico. Neki celjski komitaši so že začeli pošiljati trgovcem in obrtnikom okrožnico, v katero so natrosili vse polno laži in goljufije, češ, da je njihova lista — skupna, enotna lista. Na ta način želijo preslepiti vse, ki imajo pravico voliti v trgovsko in obrtno zbornico, da izvolijo le pristaše SDS. Ti komitaši bi pač radi imeli, da bi nihče ne izvedel o njihovem početju. A dolžni smo povedati resnico javno vsem: Če bodo obrtniki volili v smislu okrožnice, ki jih pošilja celjski komite, bodo poljubljali bič, ki jih bo tepel še dalje in še bolj.

Proti kurateli SDS — stanovska lista.

Gospodarska lista SDS je prava klikarska politika židovskega kova. SDS je poizkusila letos iznova, da bodo trgovci in obrtniki poklekneli pred njo. A zgodilo se je proti pričakovanju SDS — obrtniki vseh skupin so se že združili in sestavili skupno stanovsko listo. Iz te liste pa so izpustili vse priganjače in voditelje agromerškurske SDS. Slovensko obrtništvo je postavilo pred volilce odločitev: Ali bomo sami po svojih stanovskih tovariških gospodarili v svoji trgovski in obrtni zbornici, ali pa bomo še nadalje pod kuratelo SDS. Odločitev bo padla proti kurateli, proti SDS — za stanovsko listo slovenskih obrtnikov!

O viničarski organizaciji.

(P. Rozman, tajnik Viničarske zveze.)

V vinorodnih krajih okrajev Ljutomer, Ptuj in Maribor tvori veliko množino prebivalstva viničarski stan. Ta dosedaj nepoznan, od javnosti neupoštevan najstarejši delavski stan se je začel probujati. Krute povojne razmere so našemu viničarju vzbudile stanovsko zavest in smisel za združenje in organizacijo. V Ljutomeru se je ustanovila

nikom pomagala uiti. Zopet drugi so pretili ujetnikom in eden je celo zagrabil Elizo za bujne kodre, ki so ji kot plašč padali preko ramen, ter ji nož sukali okrog glave, kakor bi hotel pokazati, kako jo bo oropal te lepote. Heyward je obupno poskusil, da bi priskočil na pomoč svoji nevesti, čeprav je imel zvezane roke. Pri tej priči pa mu je Indijanec težko roko položil na ramo. Izprevidel je, da bi bilo brezuspešno, protiviti se svoji usodi.

Nato se je poglavar dalj časa posvetoval s svojimi vojskaki. Videti je bilo, da so soglasno nekaj sklenili. Privlekli so oropani čoln in ga potegnili do skale. Poglavar je namignil ujetnikom, naj vstopijo. Ker je bil vsak upor zaman, je Heyward vstopil prvi in dal drugim zgled, naj se pokore. Za njim sta vstopili sestri in David Gamut. Ko se je bil usopil na svoje mesto še krmar, ki naj bi čoln vodil skozi nevarne vrtnice, so ostali divjaki poskakali v reko in plavali za njimi.

Čez nekaj minut so ujetniki izstopili na južnem bregu poševno od kraja, kjer so se bili vkrcali prejšnji večer. Divjaki so se zopet posvetovali. Medtem so bili pripeljali konje, ki so bili brčkone s svojim rezgetanjem izdali celo družbo. Zdal se je tolpa razdelila. Poglavar je zasedel Heywardovega konja, z večino svojih ljudi zopet prekoratil reko in izginil v gozdu. Ujetniki so ostali pod varstvom šestorice divjakov, ki jim je načeloval Zviti lisjak. Heyward je bil silno razburjen. Ker se mu je zdelo boljše, da takoj zve najhujše, je premagal svojo mržnjo in prijazno ogovoril Magvo:

»Rad bi govoril z Magvo o stvari, katero sme slišati samo uho tako odličnega vojščaka.«

»Govori«, je porogljivo odgovoril Indijanec, »drevesa nimajo ušes.«

»A rdeči Huronci niso gluhi. Besede, katere sme slišati veliki mož svojega rodu, bi omamile mlade vojščake,

»Strokovna zveza viničarjev«, ki kot predstavateljica več tisoč družin viničarskega stanu vedno bolj in bolj v našo javnost. Namen te viničarske organizacije je, strniti pod svoje okrilje vse slovenske viničarje, boriti se za njihove pravice, upostaviti na temelju krščanskih načel pravične delovne pogoje ter jih socialno in strokovno naobraziti.

Vsled napačnega pojmovanja naših stremeljenj so se rodila neka nasprotovanja proti naši strokovni organizaciji. Očeta se nam, da smo proti obstoječemu družabnemu redu, da hočemo agrarno reformo vinogradov in da s svojimi zahtevami kršimo občestvo z drugimi stanovi, ki živijo z nami, posebno s kmeti. Te trditve niso na mestu in imajo samo namen nas osvoboditi pri kmetih, ker hočemo svoj stan združiti ter mu priboriti mesto enakovrednih z drugimi stanovi. Zato smo primorani javno in odkritosrčno povedati svoj program ter podati pojasnila o svojem stališču tistim, ki nam stojijo najbližje, pa nam jih take napačne govornice lahko storijo neprijateljske.

Res! Vedno in povsod povdarjamo, da je treba sedanjemu kapitalističnemu gospodarski red izpremeniti zato, ker je njegov prevladujoči glavni cilj izkoriščanje ter nasilje močnejšega nad šibkejšim, bogatega nad revnim. To je duh tistega kapitalizma, ki je tudi na tisoče slovenskih kmetov spravil na beraške palice ter jim z oduševanjem ugrabil milijarde premoženja in ki sedaj izsesava vse stanove Slovenije. Kapitalizem je naš skupni sovrag! Ta kapitalistični duh še danes vlada; še danes v večini zmaguje mrtva stvar nad duhom življenja, ne samo v posedujočih slojih, ampak tudi med delavstvom, to odkrito povemo. S takim materija lističnim mišljenjem, ki pozna le bogastvo in njega pohlep in kopicenje, se veliko greši na obeh straneh. Proti temu kapitalističnemu mišljenju pa tudi povsod naglašamo, da je edini pripomoček za ozdravljenje današnjih gospodarskih in socialnih razmer praktično krščanstvo, krščanstvo pravičnosti nampram vsakomur, krščanstvo ljubezni do pomoči potrebnih! Iztrebiti je treba iz duš pogubne nazore in nagnjenja samopašnosti, dobičkarstva in izkoriščanja in pohlepnosti. Upostaviti pa je treba zopet nauk in zapoved Onega, ki uči, da smo vsi zemljani bratje in sestre med seboj ter da smo vsi — delavec in gospodar — otroci enega Očeta z enakimi pravicami do človeka dostojnega življenja. »Oče naš, kateri si v nebesih«, molimo vsaki dan. Kar molimo, tudi storimo! To je praktično krščanstvo, ki nas mora preiniti in preroditi v nove ljudi! Na podlagi takega krščanstva hočemo upostaviti nov gospodarski red pravičnosti in ljubezni!

Naše vinorodne kraje, zlasti v ljubljanskem in ormoškem okraju, posedujejo največ meščanski krog, gospoda, Herrschaften, grofje itd. Izmed teh so največ tuje-rodci, tuji državljani. Vsak najlepši kos zemlje za vinograd je ponajvečkrat zaseden od tučca. Tako je veliko števil domaćinov brez svoje grude, brez svoje strehe. Vselej lahko dokažemo, če treba resnico, da je z malenkostnimi izjemami položaj viničarja ravno tam najslabši, kjer stoji velikemu vinogradniku. Slabše plače v denarju, neprimerna stanovanja, manj svobode, več trpljenja, več zapostavljanja in šikaniranja po tretjih osebah itd. Če torej mi kot organizacija ščitimo in se borimo za stanovske interese viničarjev, če zahtevamo, da naj ima viničar pošten, človeku vreden obstoj, da naj se v ta namen plače pravično zboljšajo, naj bodo stanovanja viničarjev zdrava, ravnosti in viničarskemu gospodarstvu primerna, če zahtevamo kot delavski stan zavarovanje, da naj se zakoniti viničarski red, nam tega nihče ne more šteti za zlo, to je naša pravica in — vsaj z ozirom na naše otroke in družino — naša sveta dolžnost.

Kar pa zadeva vprašanje agrarne reforme vinogradov: Nikoli mi krščanski viničarji nismo učili ali pa sploh mislili: Tovariš, kar danes vidiš pri bogatini, ali pri velevinogradniku, glej, da čimprej pridobiš sebi! Ampak mi zahtevamo zase samo pošteno, človeka dostojno življenje ob pravičnih delovnih pogojih. To je samo nujna borba za obstoj našega življenja, katero nam je Bog dal in z njim vred tudi pravico boriti se zanje.

Da smo kedaj v organizaciji nastopili proti kmetu ter namenoma kršili prijateljske odnose med obema stanovoma, nam nikdo ne more očitati in ne dokazati. Naš Krek je rekel: »Kmet in delavec sta absolutno nedeljiva enota.« Tega se mi v polni meri zavedamo in nimamo sploh povoda drugače storiti. Saj je viničar pri delu večine kmetov

še danes najboljše plačan, ker dobi za čas dela hrano in še povrh toliko plače v denarju, kakor pri gospodi brez hrane. Kmetiški viničarji tudi niso izpostavljeni tolikim šikanam kakor gosposki, in še se najde, da viničar in njegov gospodar-kmet tvorita nekako skupno družinsko občestvo. Zgodilo se je sicer, da smo v posameznih slučajih morali odločno nastopiti za pravice viničarja; ne pravimo pa, da so zaradi nekaterih vsi kmetje napram viničarjem slabi, kakor bi ne bilo prav, če bi zaradi nemarnosti nekaj naših oseb obsodili vse viničarje kot take. Razrednega boja ne maramo in ga tudi nočemo izzivati. Rama ob rami naj bo! Kmet, delavec, obrtnik — takozvani mali sloji — naj se združijo, organizirajo, vsak po svoji strokovni organizaciji proti kapitalizmu, ki pije kri nam vsem. Kakor v kmetiški državi, naj pred vsem kmet in kmetiški delavec (viničar) držita skupaj ter se uveljavita v skupnem prizadevanju, da si priborita sadove svojega dela.

Tako je naše stališče. Nezadovoljstva ne bomo užigali, za pravice pa se bomo borili dosledno tam, kjer so res krivice. Naše zahteve za zboljšanje položaja bodo samo tolike, v kolikor so pravične in socialno dobre. Vedno se bomo ozirali na dejanske potrebe posameznikov, kakor tudi skupnosti vseh stanov.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Občinske volitve v Srbiji. Po Srbiji imajo občinske volitve bolj političen kot pa gospodarski značaj in sicer zaradi tega, ker je politikarstvo v malem zelo razvito po srbskih občinah. Zato so občinske volitve vsaj tako burne kakor državnozbornske. A tako, kot se godi zdaj v Srbiji, bi se pa kljub temu le ne smelo goditi. V tem volilnem boju so ubili že sedem uglednih pristašev dr. Davidoviča in poboji se še vedno nadaljujejo. Ljudstvo je do skrajnosti ogorčeno. Radikalni minister Simonovič je v svojem okraju osebno hodil od hiše do hiše in je v spremstvu — orožnikov agitiral za radikale. V Beogradu so nekega Bobića, ki je upal reči besedo zoper dosedanjo radikalno politiko, izključili iz stranke, kar pa je povzročilo nove spore v radikalni stranki. Sam ministrski predsednik Uzunovič je imel preteklo nedeljo govor na shodu radikalov za beograjsko občino. O izidu volitev, ki se vršijo dne 15. t. m., bomo prihodnjič poročali.

S korupcijo ima odbor, ki je bil posebej za to izvoljen — še vedno veliko posla. Zdaj obdelujejo neko bencinsko afero, v kateri je bila država za težke milijone oškodovana.

Pomoč poplavljenecem je izostala, kakor je bilo seveda pričakovati. Denar, ki se je odtegnil uradnikom, duhovnikom, učiteljem in tudi invalidom, se ni uporabil za pomoč poplavljenecem, ampak za neki posebni fond, kakršnega je nekoč imela Srbija in je z njim izvajala vojno l. 1912-13. Radikalno-radicevska vlada je znova pokazala, da so je le besede, kadar gre za kmeta. Naši poplavljeni po Sloveniji so dobili vsi položnice z višjim zneskom davka, kakor lansko leto ob dobri letini. Za ta dar se bo slovenski narod radikalom in radičevcem ob priliki zahvalil. — Zoper zanemarjeno delovanje vlade v tem ožiru so voditelji strank v opoziciji zahtevali nujno sklicanje narodne skupščine, da se tu obravnavajo o hitri pomoči ponesrečencem.

Spor med SHS in Bolgarijo. Kmalu bi zagrmeli topovi na meji med našo in bolgarsko državo. Po inozemskih listih so se razširile zelo razburiljive vesti. V spor so posegle tudi velesile, posebno se je postavila na noge Anglija in sicer za Bolgarijo. Naše zunanje ministrstvo, ki ga prav slabo vodi radikal dr. Ninčič, je mnogo krivo, da zdaj vsa Evropa gleda na nas kot krivce vsega spora. Naša vlada se je zdaj po dolgem premisleku odločila, da bo poslala v Sofijo ostro pritožbo zoper bolgarske komitaše, ki delajo nemir ob naši državni meji. V zvezi s temi dogodki se tudi razpravlja, da bi vso Makedonijo dali pod vojaško upravo in bo general glavni makedonci v Makedoniji.

Dr. Korošec o položaju. Dr. Korošec, ki ima sedaj veliko večjih shodov po Sloveniji in drugod, je podal odločne izjave zoper sedanjo vlado, ki je zavozila notranjo in zu-

nano politiko, ki pa še posebno s Slovenijo ravna teko kot kruta mačeha s svojo pastorko.

V DRUGIH DRŽAVAH.

O Mehiki in o kulturnem boju, ki vlada tam, o katerem smo pretekli teden govorili v posebnem članku, razpravlja ves svet. Napetost je namreč vedno večja. Vlada je cerkve odvezla in jih nadzorujejo uradniki. Več cerkva so zvijačni roparji izropali, ko so se izdajali za vladine komisarje. Na mnogih krajih se dogajajo prave bitke med katoličani in vladnimi četami. Papež je odredbe mehičanske vlade zoper katoliško Cerkev slovesno obsodil. — Tudi »Domovina« piše o tem, seveda prav po svoje. S tem vprašanjem se je zopet razkrinkala, koliko je vredno njeno »katoličanstvo«. Čudno, da še tega ne napiše, da so slovenski klerikalci krivi teh bojov v Mehiki. Liberalci so pač po vsem svetu enaki. Najbolj verni so takrat, kadar lastno vero smešijo, najbolj cerkveni takrat, kadar lastno cerkveno organizacijo napadajo. Pa slovenski narod si bo znal prihraniti dogodke, kot so v Mehiki.

Italija jemlje pravico za pravico slovenskemu rodu, kolikor ga je pod njeno oblastjo. Ne le proti duhovnikom, tudi proti ostalim izobraženim slojem, ki si upajo narodu pomagati, je nastopila italijanska vlada. Pretekli teden je razpustila vsa slovanska učiteljska društva, saj so jim italijanska na razpolago. Prišlo je že tako daleč, da so pretekli teden v Trstu javno na ulici pod varstvom policije zažigali slovenske knjige. To pa že ni več človeško, to je že barbarsko. A vse to kaže, da Italija še ni nasičena, da ima še mnogo udarcev pripravljenih zoper Slovence. Težko bo vse to zdržati, a kljub temu slovenskega rodu ne bodo zatrli.

Francija hiti popravljati škodo, ki jo je zadela zaradi zmanjšanja vrednosti njenega denarja. Poleg tega je pa storila velik korak naprej, da bi se utrdil mir v Evropi, s tem, da je sklenila z Nemčijo trgovsko pogodbo, ki je odločilnega pomena za boljše razmerje med tema državama, ki sta si po svetovni vojni še najdalje ostali nasprotni.

Nasilnik izgublja moč. Španski diktator Primo de Rivera, ki nasilno vlada v državi s pomočjo vojne, policije in nekeke španske orjune, je zgubil glavno oporo, vojaštvo, ki se mu ne pokorava več. Vsled nepokorščine bodo mnogi visoki častniki odstavljeni, če se jim še kaj hujšega ne bo pripetilo. A kljub temu de Rivera ne bo več dolgo gospodar v državi.

Madjari za Italijo. Horty je rekel: »Nemčija nas je s svojo vojno pahnila v žalost. Mi zremo na Italijo, na fašistovsko Italijo! Vse naše simpatije so za Italijane, s katerimi smo si slični po značaju in sorodni po plemenu.« — Taka izjava precej pove, da segajo prsti Italije še dalje kot do Rakeka.

Zaveznica Rumunija sklepa z Italijo prav tesne vezi. Na videz navadni obiski članov rumunske kraljeve hiše v Italiji so vendar velike politične važnosti. Čudno je, da dr. Ninčič ne vidi, kako Italija krog in krog Balkana kuje svoj sklep, da si ga osvoji in bi na ta način postala neomejena gospodarica v južni Evropi. Italijanski listi to odkrito priznavajo. V koliko je pa to balkanskim državam v prid, je pa drugo vprašanje.

Kmetiški dnevi v Mariboru 13., 14. in 15. avgusta.

koli so se upehani popotniki ozrli nanj, so videli skozi drevje njegovo temno postavo s nepremično, naprej gledajočo glavo, na kateri se je zaradi nagle, prožne hoje venomer zibalo lahno pero.

A hitre hoje je bilo tudi nazadnje konec. Ko so bili prekoračili globoko dolino, skozi katero se je vil šumeč potok, so se vzpeli na višino, ki je bila tako strma, da sta morali sestri stopiti s konj in iti peš. Ko so prišli do vrha, so se nahajali na ravnem prostoru, obdanem z redkim drevjem. Tu se je Magva vrgel pod smreko in s tem dal znamenje za počitek, ki ga je bila vsa družba potrebna.

VII. Rešitev v sili.

Previdni Indijanec ni brez namena izbral tega na vse strani strmega griča, podobnega na vrhu odsekani piramidi, kajti lahko ga je bilo braniti in skoro nemogoče naskočiti. Konje so izpustili, da si poiščejo hrane, ujetniki pa so pod zeleno streho senčnate bukve razgnili svojo pičlo zalogo in se okrepli.

Divjaki so bili kljub hitrici spotoma ustrelili z lokom rno. Nobene kuhinjske umetnosti niso vzeli na pomoč, ampak planili po nji in hlastno požirali surovo meso.

Le Magva je sedel ob strani ter se ni udeležil gnusnega obeda. Globoko je bil zamišljen. Zopet je Heyward pričel upati. Sklepal je, da preudarja Indijanec, kako bi prevaril prežeče tovarše in prišel do nagrade. Gnani od te misli se je približal divjaku, da bi mu ponovil in povedal svoje obljube in še bolj podžgal Magvino pohlepnost. Ta pa ga je neprijazno sprejel in mu le na kratko in nejasno odgovorjal. Zlobno veselje mu je gledalo iz oči, ko mu je rekel nazadnje: »Pojd k urnolasi hčeri in reci ji, da bi Magva rad govoril z njo. Oče ne bo pozabil, kar bo obljubila hči.«

Ako Magva noče poslušati, potem zna beli vojščak tudi molčati.

Divjak je nekaj povedal svojim tovarišem, stopil malo v stran in namignil Heywardu, naj pristopi. Prišel se je med njima daljši razgovor. Z veliko premetenostjo se je skušal major Indijancu prilizniti. Opisal mu je kolikor mogoče blesteče vse nagrade, ki jih dobi, ako bogatemu Škotu vrne hčeri. Oponašajoč Indijance v načinu njih govorjenja, je rekel:

»Poglar Viljem-Henryja bo tako uslugo poplačal, kakor se spodobi velikemu vojščaku. Magva ne bo več nosil okraskov od čina, ampak od zlata. Njegov rog bo poln smodnika. V njegovem žepu bo toliko dolarjev, kot je kamenja na bregovih Horikana, divjačina mu bo lizala roko, ker bo vedela, da ne more ubežati pred izvrstno puško, katero bo nosil Magva. Moja darila pa bodo še večja kot Škotova. Jaz — jaz bom —«

»Kaj hoče dati mladi poglar, ki prihaja od izhaja-jočega solncea?«

»Potok ognjene vode (žganja) bo tekel pred viggvom Magve. To napravi Indijancu srce lažje kot je perje kolibrija in sapo slajše kot je duh divjega kovačnika.«

Zviti lisjak je pazljivo poslušal Heywarda, a tudi nje-mu se je bralo z obraza, da ne zaupa prav belčevi ponudbi. Nazadnje je rekel:

»Dosti. Zviti lisjak je moder poglar. Bomo videli, kaj bo storil. Pojdi zdaj in imej usta zaprta. Kadar bo Magva govoril, bo čas, da odgovoriš.«

Heyward se je naglo umaknil, da bi ne vzbudil nezaupljivosti ostalih divjakov. Pomagal je sestrama v sedlo in jima medtem počepetal nekaj upodobjajočih besed. Davidovo kobilo je drugi oddelek vnel s sabo. Pevec in Heyward sta morala torej hoditi poč. Magva je stopal naprej,

»Strokovna zveza viničarjev«, ki kot predstaviteljica več tisoč družin viničarskega stanu vedno bolj in bolj v našo javnost. Namen te viničarske organizacije je, strniti pod svoje okrilje vse slovenske viničarje, boriti se za njihove pravice, upostaviti na temelju krščanskih načel pravične delovne pogoje ter jih socijalno in strokovno naobraziti.

Vsled napačnega pojmovanja naših stremeljenj so se rodila neka nasprotovanja proti naši strokovni organizaciji. Očeta se nam, da smo proti obstoječemu družabnemu redu, da hočemo agrarno reformo vinogradov in da s svojimi zahtevami kršimo občestvo z drugimi stanovi, ki živijo z nami, posebno s kmeti. Te trditve niso na mestu in imajo samo namen nas osovražiti pri kmetih, ker hočemo svoj stan združiti ter mu priboriti mesto enakovrednih z drugimi stanovi. Zato smo primorani javno in odkritosrčno povedati svoj program ter podati pojasnila o svojem stališču tistim, ki nam stojijo najbližje, pa nam jih take napačne govorice lahko storijo neprijateljske.

Res! Vedno in povsod povdarjamo, da je treba sedanjim kapitalističnim gospodarskim red izpremeniti zato, ker je njegov prevladujoči glavni cilj izkoriščanje ter nasilje močnejšega nad šibkejšim, bogatega nad revnim. To je duh tistega kapitalizma, ki je tudi na tisoče slovenskih kmetov spravil na beraške palice ter jim z oduševstvom ugrabil milijarde premoženja in ki sedaj izsesava vse stanovne Slovence. Kapitalizem je naš skupni sovrag! Ta kapitalistični duh še danes vlada; še danes v večini zmaga mrtna stvar nad duhom življenja, ne samo v posedujočih slojih — ampak tudi med delavstvom, to odkrito povemo. S takim materija lističnim mišljenjem, ki pozna le bogastvo in njega pohlep in kopičenje, se veliko greši na obeh straneh. Proti temu kapitalističnemu mišljenju pa tudi povsod naglašamo, da je edini pripomoček za ozdravljenje današnjih gospodarskih in socijalnih razmer praktično krščanstvo, krščanstvo pravičnosti nampram vsakomur, krščanstvo ljubezni do pomoči potrebnih! Iztrebiti je treba iz duš pogubne nazore in nagnjenja samopasnosti, dobičkarstva in izkoriščanja in pohlepnosti. Upostaviti pa je treba zopet nauk in zapoved Onega, ki uči, da smo vsi zemljani bratje in sestre med seboj ter da smo vsi — delavec in gospodar — otroci enega Očeta z enakimi pravicami do človeka dostojnega življenja. »Oče naš, kateri si v nebesih«, molimo vsaki dan. Kar molimo, tudi storimo! To je praktično krščanstvo, ki nas mora preiniti in preroditi v nove ljudi! Na podlagi takega krščanstva hočemo upostaviti nov gospodarski red pravičnosti in ljubezni!

Naše vinorodne kraje, zlasti v ljubotermem in ormoškem okraju, posedujejo največ meščanski krog, gospoda, Herrschaften, grofje itd. Izmed teh so največ tuje-rodci, tuji državljani. Vsak najlepši kos zemlje za vinograd je ponajvečkrat zasejen od tuje. Tako je veliko številno domačinov brez svoje grude, brez svoje strehe. Vselej lahko dokažemo, če treba resnico, da je z malenkostnimi izjemami položaj viničarja ravno tam najslabši, kjer stoji velikemu vinogradniku. Slabše plače v denarju, neprimerna stanovanja, manj svobode, več trpljenja, več zapostavljanja in šikaniranja po tretjih osebah itd. Če torej mi kot organizacija ščitimo in se borimo za stanovske interese viničarjev, če zahtevamo, da naj ima viničar pošten, človeku vreden obstoj, da naj se v ta namen plače pravično zboljšajo, naj bodo stanovanja viničarjev zdravju, pravdnosti in viničarskemu gospodarstvu primerna, če zahtevamo kot delavski stan zavarovanje, da naj se zakoniti viničarski red, nam tega nihče ne more šteti za zlo, to je naša pravica in — vsaj z ozirom na naše otroke in družino — naša sveta dolžnost.

Kar pa zadeva vprašanje agrarne reforme vinogradov: Nikoli mi krščanski viničarji nismo učili ali pa sploh mislili: Tovariš, kar danes vidiš pri bogatinu, ali pri vele-vinogradniku, glej, da čimprej pridobiš sebi! Ampak mi zahtevamo zase samo pošteno, človeka dostojno življenje ob pravičnih delovnih pogojih. To je samo nujna borba za obstoj našega življenja, katero nam je Bog dal in z njim vred tudi pravico boriti se zanje.

Da smo kedaj v organizaciji nastopili proti kmetu ter namenoma kršili prijateljske odnose med obema stanovoma, nam nikdo ne more očitati in ne dokazati. Naš Krek je rekel: »Kmet in delavec sta absolutno nedeljiva enota.« Tega se mi v polni meri zavedamo in nimamo sploh povoda drugače storiti. Saj je viničar pri delu večine kmetov

Ako Magva noče poslušati, potem zna beli vojščak tudi molčati.

Divjak je nekaj povedal svojim tovarišem, stopil malo v stran in namignil Heywardu, naj pristopi. Prišel se je med njima daljši razgovor. Z veliko premetenostjo se je skušal major Indijancu prilizniti. Opisal mu je kolikor mogoče blesteče vse nagrade, ki jih dobi, ako bogatemu Škotu vrne hčeri. Oponašajoč Indijance v načinu njih govorjenja, je rekel:

»Poglavar Viljem-Henryja bo tako uslugo poplačal, kakor se spodobi velikemu vojščaku. Magva ne bo več nosil okraskov od čina, ampak od zlata. Njegov rog bo poln smodnika. V njegovem žepu bo toliko dolarjev, kot je kamenja na bregovih Horikana, divjačina mu bo lizala roko, ker bo vedela, da ne more ubežati pred izvrstno puško, katero bo nosil Magva. Moja darila pa bodo še večja kot Škotova. Jaz — jaz bom —«

»Kaj hoče dati mladi poglavar, ki prihaja od izhajajočega solnca?«

»Potok ognjene vode (žganja) bo tekal pred viggvamom Magve. To napravi Indijancu sreče lažje kot je perje kolibrija in sapo slajšo kot je duh divjega kovačnika.«

Zviti lisjak je pazljivo poslušal Heywarda, a tudi nje-mu se je bralo z obraza, da ne zaupa prav belčevi ponudbi. Nazadnje je rekel:

»Dosti. Zviti lisjak je moder poglavar. Bomo videli, kaj bo storil. Pojdi zdaj in imej usta zaprta. Kadar bo Magva govoril, bo čas, da odgovoriš.«

Heyward se je naglo umaknil, da bi ne vzbudil nezavpljivosti ostalih divjakov. Pomagal je sestrama v sedlo in jima medtem pošepetal nekaj upodobjajočih besed. Davidovo kobilo je drugi oddelek vzel s sabo. Pevec in Heyward sta morala torej hoditi poč. Magva je stopal naprej,

še danes najboljša plačan, ker dobi za čas dela hrano in še povrh toliko plače v denarju, kakor pri gospodi brez hrane. Kmeti viničarji tudi niso izpostavljeni tolikim šikanam kakor gospodi, in še se najde, da viničar in njegov gospodar-kmet tvorita nekako skupno družinsko občestvo. Zgodilo se je sicer, da smo v posameznih slučajih morali odločno nastopiti za pravice viničarja; ne pravimo pa, da so zaradi nekaterih vsi kmetje napram viničarjem slabi, kakor bi ne bilo prav, če bi zaradi nemarnosti nekaj naših oseb obsodili vse viničarje kot take. Razrednega boja ne maramo in ga tudi nočemo izzivati. Rama ob rami naj se združijo, organizirajo, vsak po svoji strokovni organizaciji proti kapitalizmu, ki pije kri nam vsem. Kakor v kmetijski državi, naj pred vsem kmet in kmetijski delavec (viničar) držita skupaj ter se uveljavita v skupnem prizadevanju, da si priborita sadove svojega dela.

Tako je naše stališče. Nezadovoljstva ne bomo užigali, za pravice pa se bomo borili dosledno tam, kjer so res krivice. Naše zahteve za zboljšanje položaja bodo samo tolike, v kolikor so pravične in socijalno dobre. Vedno se bomo ozirali na dejanske potrebe posameznikov, kakor tudi skupnosti vseh stanov.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Občinske volitve v Srbiji. Po Srbiji imajo občinske volitve bolj političen kot pa gospodarski značaj in sicer zaradi tega, ker je političarstvo v malem zelo razvito po srbskih občinah. Zato so občinske volitve vsaj tako burne kakor državnozbornske. A tako, kot se godi zdaj v Srbiji, bi se pa kljub temu le ne smelo goditi. V tem volilnem boju so ubili že sedem uglednih pristašev dr. Davidoviča in poboji se še vedno nadaljujejo. Ljudstvo je do skrajnosti ogorčeno. Radikalni minister Simonović je v svojem okraju osebno hodil od hiše do hiše in je v spremstvu orožnikov agitiral za radikale. V Beogradu so nekega Bobiča, ki je upal reči besedo zoper dosedanjo radikalno politiko, izključili iz stranke, kar pa je povzročilo nove spore v radikalni stranki. Sam ministrski predsednik Uzunović je imel preteklo nedeljo govor na shodu radikalov za beograjsko občino. O izidu volitev, ki se vršijo dne 15. t. m., bomo prihodnjič poročali.

S korupcijo ima odbor, ki je bil posebej za to izvoljen — še vedno veliko posla. Zdaj obdelujejo neko bencinsko afero, v kateri je bila država za težke milijone oškodovana.

Pomoč poplavljenecem je izostala, kakor je bilo seveda pričakovati. Denar, ki se je odtegnil uradnikom, duhovnikom, učiteljem in tudi invalidom, se ni uporabil za pomoč poplavljenecem, ampak za neki posebni fond, kakršnega je nekoč imela Srbija in je z njim izvajala vojno l. 1912-13. Radikalno-radičevska vlada je znova pokazala, da so je le besede, kadar gre za kmeta. Naši poplavljeneci po Sloveniji so dobili vsi položnice z višjim zneskom davka, kakor lansko leto ob dobri letini. Za ta dar se bo slovenski narod radikalom in radičevcem ob priliki zahvalil. — Zoper zanemarjeno delovanje vlade v tem oziru so voditelji strank v opoziciji zahtevali nujno sklicanje narodne skupščine, da se tu obravnava o hitri pomoči ponesrečencem.

Spor med SHS in Bolgarijo. Kmalu bi zagrmeli topovi na meji med našo in bolgarsko državo. Po inozemskih listih so se razširile zelo razburiljive vesti. V spor so posegle tudi velesile, posebno se je postavila na noge Anglija in sicer za Bolgarijo. Naše zunanje ministrstvo, ki ga prav slabo vodi radikal dr. Ninčič, je mnogo krivo, da zdaj vsa Evropa gleda na naš kot krivce vsega spora. Naša vlada se je zdaj po dolgem premisleku odločila, da bo poslala v Sofijo ostro pritožbo zoper bolgarske komitaše, ki delajo nemir ob naši državni meji. V zvezi s temi dogodki se tudi razpravlja, da bi vso Makedonijo dali pod vojaško upravo in bo general glavni makedonijci.

Dr. Korošec o položaju. Dr. Korošec, ki ima sedaj veliko večjih shodov po Sloveniji in drugod, je podal odločne izjave zoper sedanjo vlado, ki je zavezila notranjo in zu-

nano politiko, ki pa še posebno s Slovenijo ravna tako kot kruta mačeha s svojo pastorko.

V DRUGIH DRŽAVAH.

O Mehiki in o kulturnem boju, ki vlada tam, o katerem smo pretekli teden govorili v posebnem članku, razpravlja ves svet. Napetost je namreč vedno večja. Vlada je cerkve odvzela in jih nadzorujejo uradniki. Več cerkva so zvijačni roparji izropali, ko so se izdajali za vladine komisarje. Na mnogih krajih se dogajajo prave bitke med katoličani in vladnimi četami. Papež je odredbe mehičanske vlade zoper katoliško Cerkev slovesno obsodil. — Tudi »Domovina« piše o tem, seveda prav po svoje. S tem vprašanjem se je zopet razkrinkala, koliko je vredno njeno »katoličanstvo«. Čudno, da še tega ne napiše, da so slovenski klerikalci krivi teh bojov v Mehiki. Liberalci so pač po vsem svetu enaki. Najbolj verni so takrat, kadar lastno vero smešijo, najbolj cerkveni takrat, kadar lastno cerkveno organizacijo napadajo. Pa slovenski narod si bo znal prihraniti dogodke, kot so v Mehiki.

Italija jemlje pravico za pravico slovenskemu rodu, kolikor ga je pod njeno oblastjo. Ne le proti duhovnikom, tudi proti ostalim izobraženim slojem, ki si upajo narodu pomagati, je nastopila italijanska vlada. Pretekli teden je razpustila vsa slovenska učiteljska društva, saj so jim italijanska na razpolago. Prišlo je že tako daleč, da so pretekli teden v Trstu javno na ulici pod varstvom policije zažigali slovenske knjige. To pa že ni več človeško, to je že barbarsko. A vse to kaže, da Italija še ni nasičena, da ima še mnogo udarcev pripravljenih zoper Slovence. Težko bo vse to zdržati, a kljub temu slovenskega rodu ne bodo zatrli.

Francija hiti popravljati škodo, ki jo je zadela zaradi zmanjšanja vrednosti njenega denarja. Poleg tega je pa storila velik korak naprej, da bi se utrdil mir v Evropi, s tem, da je sklenila z Nemčijo trgovsko pogodbo, ki je odločilnega pomena za boljše razmerje med tema državama, ki sta si po svetovni vojni še najdalje ostali nasprotni.

Nasilnik izgublja moč. Španski diktator Primo de Rivera, ki nasilno vlada v državi s pomočjo vojne, policije in nekake španske orjuna, je zgubil glavno oporo, vojaštvo, ki se mu ne pokorava več. Vsled nepokorščine bodo mnogi visoki častniki odstavljeni, če se jim še kaj hujšega ne bo pripetilo. A kljub temu de Rivera ne bo več dolgo gospodar v državi.

Madžari za Italijo. Horty je rekel: »Nemčija nas je s svojo vojno pahnula v žalost. Mi zremo na Italijo, na fašistovsko Italijo! Vse naše simpatije so za Italijane, s katerimi smo si slični po značaju in sorodni po plemenu.« — Taka izjava precej pove, da segajo prsti Italije še dalje kot do Rakaka.

Zaveznica Rumunija sklepa z Italijo prav tesne vezi. Na videz navadni obiski članov rumunske kraljeve hiše v Italiji so vendar velike politične važnosti. Čudno je, da dr. Ninčič ne vidi, kako Italija krog in krog Balkana kuje svoj sklep, da si ga osvoji in bi na ta način postala nemejena gospodarica v južni Evropi. Italijanski listi to odkrito priznavajo. V koliko je pa to balkanskim državam v prid, je pa drugo vprašanje.

Kmetijski dnevi v Mariboru 13., 14. in 15. avgusta.

koli so se upehani popotniki ozrli nanj, so videli skozi drevje njegovo temno postavo s nepremično, naprej gledajočo glavo, na kateri se je zaradi nagle, prožne hoje venomer zibalo lahno pero.

A hitre hoje je bilo tudi nazadnje konec. Ko so bili prekoračili globoko dolino, skozi katero se je vil šumeč potok, so se vzpeli na višino, ki je bila tako strma, da sta morali sestri stopiti s konj in iti peš. Ko so prišli do vrha, so se nahajali na ravnem prostoru, obdanem z redkim drevjem. Tu se je Magva vrgel pod smreko in s tem dal znamenje za počitek, ki ga je bila vsa družba potrebna.

VII. Rešitev v sili.

Previdni Indijanec ni brez namena izbral tega na vse strani strmega griča, podobnega na vrhu odsekani piramidi, kajti lahko ga je bilo braniti in skoro nemogoče naskočiti. Konje so izpustili, da si poiščejo hrane, ujetniki pa so pod zeleno streho senčnate bukve razgrnili svojo piščo zalogo in se okrepli.

Divjaki so bili kljub hitrici spotoma ustrelili z lokom srno. Nobene kuhinjske umetnosti niso vzeli na pomoč, ampak planili po nji in hlastno požirali surovo meso.

Le Magva je sedel ob strani ter se ni udeležil gnusnega obeda. Globoko je bil zamišljen. Zopet je Heyward pričel upati. Sklepal je, da preudarja Indijanec, kako bi prevaril prežeče tovarise in prišel do nagrade. Gnani od te misli se je približal divjaku, da bi mu ponovil in povedal svoje obljube in še bolj podžgal Magvino pohlepnost. Ta pa ga je neprijazno sprejel in mu le na kratko in nejasno odgovorjal. Zlobno veselje mu je gledalo iz oči, ko mu je rekel nazadnje: »Pojdi k urnolasi hčeri in reci ji, da bi Magva rad govoril z njo. Oče ne bo pozabil, kar bo obljubila hči.«